

коблантами організації під протекторатом місцевого Відділу ОБУА. На естраді були, поруч із американським національним українським прапорами, та прапори Відділу ОБУА і фліядефій-філії Станції Братства кол. оо.вояків І Української Дивізії. Академію відкрив коротким вступною головною Відділу ОБУА інсп. М. Алексевич. Програмову виголосив ред. І. Келлерин з Нью Йорку. Редітаційну частину виповняли алегоричний нарис Андрія Кігінця, що його відчитав артист Богдан Падзирь, та поезія „Стрілецька шапка” Анастасія Курдидина, яку віддекламував артист Я. Пілот-Рудакевич. На слівочо-музичні

Едмонгон. — Тижневик „Українські Вісті” з 23 жовтня повідомля, що в двістіріччя від народження класика української літератури Івана Котляревського (1769-1800) Український студентський літературний кружок (УСЛК) при Манітобському університеті влаштував у гольонській бібліотеці університету виставку книжок І. Котляревського й літературних праць про нього. На виставці, що тривала до кінця жовтня, були показані, між ін., екзопіати, рідкісні видання „Євфемія” та кольорову копію портрета І. Котляревського, виконаву Л. Борвинковським.

**ВИСТАВКА НА ВШАНУ-
ВАННЯ І КОТЛЯРЕВСЬ-
КОГО В МАНТОВСЬКОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918. Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати редакційній політиці.

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Важливість етнічних груп

Хоч президент Річард Ніксон заявив в минулий четвер в промові до кругло 250 осіб із 29-ох національних груп в Америці, що йому не дуже подобається назва „етнічна група“, „проти якої дехто застерігається“, і хоч в той самий день на пресовій конференції в Вашингтоні українські журналісти застерігалися також проти назви „група спадщини“ (heritage), — суть не в назві. Суть у тому, як підкреслює Президент, що на американський континент прибували й прибувають іммігранти з Європи, члени різних народів, і тут поселюються, зберігаючи любов до своєї батьківщини та намагаючись любити до нової американської батьківщини. Президент Річард Ніксон і віцепрезидент Спіро Егню признали й прославили позитивний вклад різноманітних іммігрантів в загальноамериканську культуру, в загальноамериканські звичаї та спосіб життя і признавали, що власне в тій різноманітності національного складу населення Америки — сила цієї нації і держави.

Найбільш фанатичні звелічники тези національної одностайності Америки і теорії „перетоплюючого кінта“ не вміли знехтувати статистичних даних, які яскраво ту одностайність заперечують. Наприклад, у Ньюйоркському стейті на 16.782.304 особи за переписом 1960 року було 6.487.444 осіб чужинського походження, себто 38,6%, а в стейті Нью Джерсі на 6.066.782 мешканці було 2.108.765 чужинського роду, себто 34,7%. Під категорією чужинського походження підпадали в тій статистиці тільки іммігранти в першому поколінні і їх діти, а відомо, що при всьому нестримному процесі природної асиміляції мільйони американців не тільки плекають, так би мовити, теоретичний сентимент до батьківщини своїх батьків, але й зберігають їхню мову, віру та звичаї. З поступом часу перемагає не теорія „перетоплюючого кінта“, а теорія національної різноманітності американського народу, теорія співжиття і співпраці різних національних груп та їх включення в загальноамериканське життя.

Суть проблеми власне в тому, щоб знайти рівновагу між любов'ю до давньої і любов'ю до нової батьківщини, — тією любов'ю, яку прославляв Президент у своїй короткій промові на заході уторі зустрічі в Білому Домі. Проблема зберігання своєї національної особистості поруч із членством в загальній американській спільноті породила теорію двох батьківщин, яка є своєрідним компромісом поміж двома крайніми тезами: тією, що каже зберігати тільки одну батьківщину, давню, з якої прийшов до Америки іммігрант, і тією, яка знає тільки американський патріотизм. Ніксон і віцепрезидент Егню у своїх промовах по суті заперечили теорію „перетоплюючого кінта“ і признали слушність теорії двох батьківщин.

Створення в Крайовому Комітеті Республіканської партії постійного відділу національних груп — це позитивний факт. Можна припускати, що термін „групи спадщини“, який обрано для того відділу, надто штучний і в життєвій практиці не витримав. Якщо деякі мурирські лідери добачають в терміні „етнічна група“ расове забарвлення, то це просто непорозуміння, бо національні групи в Америці самі знавали на собі стільки лиха від расової ненависті, що стоять від неї якнайдалі. Вже тільки культурна спадщина — мова, література, мистецтво, народні звичаї — це власне елементи національності, не кажучи вже про політичну спадщину, якої неможливо перекреслити: бож політична спадщина американських іммігрантів є насправді спадщина їхньої історії, а свого історичного минулого не позбудеться і не вирічється ніяка свідомо однина, тим паче ніяка організована американсько-національна група.

Віцепрезидент Егню граював привітним у Білому Домі різноманітним республіканцям за те, що вони включилися в американське політичне життя. Насправді його слова були звернені на адресу всіх національних громад у ЗСА, на адресу 14-ох мільйонів безпосередніх нових іммігрантів та їхніх дітей і внуків, щоб включилися в будь-яку з двох великих американських партій. Нараді й авдіція у президента Ніксона в минулий четвер подала ще один доказ, що участь окремих осіб в американських політичних партіях збільшує повагу і значення усієї їх національної громади.

ДЕКЛАРАЦІЯ НОВОГО УРЯДУ

Мюнхен. — Голова нового уряду Західної Німеччини Вільгельм Брандт виступив 28 жовтня разом з канцлером, в якій подав до відома громадства напружені лінії своєї політики. Ця декларація — твір представників двох партій, що належать до коаліційного уряду — соціал-демократів і лібералів.

Як і наперед було відомо, новий уряд в плані своєї діяльності на перше місце ставить справи внутрішні. Але само собою уряд В. Брандта не міг обійтися проблем закордонної політики. Був час перед першою світовою війною, коли громадяни В е л і користалися, Франції або Німеччини могли казати: „Справи закордонні? Вони нас не цікавлять і ми до них ставимось байдуже“. Тепер доля населення кінцебуду „Західної“ у Бразилії залежить від того, чи будуть далі стріляти на берегах ріки Уссурі, чи перестануть.

Західна Німеччина знаходиться на межі двох світів: демократичного і диктаторського, комуністичного, агресивного. Тому уряд Німечки Федеративної Республіки не може ставитись байдуже до того, що діється на сході від залізної завіси та в інших країнах світу.

Соціал-демократи належали до уряду „великої коаліції“ разом з християнськими демократами. Створивши коаліцію разом з лібералами, новий уряд Західної Німеччини в своїй декларації не зробив радикальних змін у напрямку політики, порівняно з попереднім урядом Кісінгера. Але в декларації є новий тон, нові відтінки, які творять нову „музику“, нову політичну атмосферу.

В декларації нового уряду підкреслено вірність Західної Німеччини оборонному союзу НАТО і виключено бажання діяти до згоди з сусідніми державами, опанованими комуністичними режимами.

Особливе місце в декларації Брандта займає відношення нового уряду до частини німецької території, що знаходиться під комуністичним режимом і має назву „Німецька Демократична Республіка“. Брандт проголосив, що з урядом цієї області бонусний уряд хоче мати нормальні зв'язки, але юридичне визнання цього режиму неможливе. Брандт підкреслює, що німецький народ має право на вільне самовизначення, як і інші народи.

В декларації Брандта ясно впливає, що новий уряд визнає фактично непопустливість теперішніх кордонів Німеччини на сході і бажав навізати нормальні дипломатичні зв'язки зокрема з Польщею.

В декларації нового уряду новий уряд охочий підписати договір про непоширення атомової зброї, що Англія має бути прийнята до Європейської Г о с т о дарської Спільноти і Західної Німеччини готова збільшити економічну допомогу недоврозвиненим країнам.

В декларації нового уряду згадано „злочинну кліку“ Гітлера, яка додела народи Європи на край безодні.

Само собою, мирний тон декларації викликає гострі протести мешканців Західної Німеччини, що були вшесті зі сходу після поразки Гітлера. Але новий уряд не хоче тішити себе і громадян кріями про поворотні виселення на втрачені східні території.

У питаннях внутрішньої політики декларація нового уряду розвинула широкий план реформ, які названо „суспільною демократією“. Мають бути підвищені податки з заможніших класів і дані полегшення для груп з меншими прибутками. Уряд хоче сприяти зростові майна робітників та службовців і допомагати професійним спілкам збільшити вплив у підприємствах.

Особливу увагу хоче звернути новий уряд на поширення освіти й розвитку науки в Західній Німеччині. Військові має бути дана можливість стояти на рівні сучасної техніки.

В декларації заповіщено реформу судівництва, а в соціальної політики — охорону дітей, коли наслідком розводу розпадається подружжя.

Новий канцлер натякнув у декларації, що заведена урядом ревалюція німецької марки на 8,5% могла б спинити зріст цін у Німеччині, коли б вона була здійснена раніше. Це був докір Кісінгеру і Штраусові, колишньому міністрові фінансів, що гальмували реформу валюти.

Радикальною реформою можна уважати проєкт виборчого права громадянам, що досягли віку 18 років (доє — 21 рік). Партії нового уряду сподіваються, що в нових виборах молоде покоління, не обтяжене гріхами батьків, які сліпо йшли за Гітлером, буде підпоромою для соціалістів і лібералів.

П. А.

СОВЕТСЬКІ ШКОЛЯРИ ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ ІМ ПЛАТИЛИ ЗА ПРАЦЮ

Київ. — Хоча затруднення дітей у СРСР доводилося офіційно заборонено, їх використовували як робочу силу під різними претекстами: школярі мусять допомагати ремонтувати школи, фарбувати приміщення, насаджувати дерева, замінити підпалені кути тощо. Учні Козинської середньої школи на Київщині, з 9-ї класи, тобто 16-17-річні дітвара і ювани, прислали листа до „Молоді України“ з 16 жовтня, в якому домагались, щоб їм платили за працю, але відповіли редакції була негатиною: „Влітку цього року ми, учні 9 класів проходили літню виробничу практику в колгоспі імені Мічуріна і в своїй школі — ремонтували класні кімнати, фарбували підлогу, парти. За роботу в колгоспі одержали гроші. Коли запитали про винагороду за роботу в школі, директор сердито сказав: „Виробничу практику не оплачують“. На подібну вимогу учнів із Сумської області редакція відповіла,

Валерій Остапенко

СПОМИНИ МАРШАЛА ЖУКОВА

Не без цікавості чекалось на появу книжки споминок маршала СРСР Союзу Жукова. Во думалося, що ось нарешті знайшлася „там“ людина, яка зробить правильну оцінку подіям, зв'язаним з совєтсько-німецькою війною. Так думалося з уваги на авторитет автора споминок, які видаються військовому діячу, полководцю, визнаному цілим світом нарівні з Аїзенгадером. Крім того, він є службовцем, який бачив, як відбувалися події, які передодні і під час війни, коли він періодично очолював генеральний штаб, був першим заступником верховного головнокомандувача і одночасно координував дії кількох фронтів — все це давало підставу сподіватись, що книжка Жукова, в точні зору суто воєнної аналізи й синтезу подій, буде на високому рівні.

Але чим далі читавши цю книжку, тим більше розчарував. Часом просто не віриться, що це той самий Жуков — „перший солдат“, „перший герой війни“, „улюбленець армії“ та ще й — одна з повнозрілих жертв сваволі Сталіна. Здавалось, кому-кому, але не Жукову писати воєнні мемуари в другій „Історії Великої Отечественной Війни“, де, замість історії, самі диктатори на адресу партії, уряду та „вождів“.

До цього часу більшість совєтських воєнних мемуаристів досить незалежно висловлювались про Сталіна. Одні взагалі старались уникати згадувати за його, другі — одержано критичувати Сталіна, і в цьому навіть перевершили усіх своїх колишніх і теперішніх опонентів. Він уже не називався Сталіна, „товариш“, а вживав у відношенні до його особи спеціальний титул, цілком властивий „буржуазній“ ментальності — „Верховний“, подібно як до титу-

лів царюючих осіб додається — „Височайший“, „Сейлішій“, „Августейший“. Очевидно, не обходилося без того, щоб отой „Верховний“ не робив помилку, про яку, крім Жукова, знав багато інших людей. Тоді Жуков починає хитрувати: він конкретно не вказує, що даної помилки допустився „Верховний“, а віддається в абстракцію, ажываючи термін — „Верховне командування“.

У своїх споминах Жуков приписує багато місця розгляду різних воєнних операцій, що мали місце в ході совєтсько-німецької війни. І якщо відносно хронології подій, номенклатури військ та інших деталей у Жукова все це відповідає дійсності, то самий перебіг операцій, їх характер переважно подається в неправдивому світлі, з лживим наміром створити у читача враження, що за всю війну совєтська армія ніколи не мала поразок.

Навіть початковий період війни Жуков представляє, як ряд планованих і з успіхом переведених оборонних операцій, хоч сам добре знає, що перші місяці війни позначилися неймовірним хаосом на всіх фронтах, масовим піддаванням у полон, дезертирством, розгубленістю серед вищого командування, а серед старшого й середнього — поразничними настроями і просто небажаним воєнним совєтською владу. Звичайно, про це останнє Жуков писати не міг. Але це зовсім не виправдує його необ'єктивності в інших питаннях. Звідси — суто воєнний елемент у книжці втрачає своє значення, і книжка стає некорисною як для історика, так і для звичайного читача, який хотів би довідатись правду.

Дуже характерним для вищих совєтських достойників є страх Жукова перед усім антисовєтським, власне, не почуття якоїсь там неприязненості або нестерпимості, а неповажний внутрішній страх, який не дозволяє навіть припустити, що в „кращі совєти“ може бути щось антисовєтське. Так, Жуков досить докладно зупиняється на багатьох діях тоді армії, але ні словом не згадує про 9-ту армію, яка на початку війни показала як не найбільшу боєздатність. Не робить він цього, безумовно, тому, що цього армію свого часу командував Власов — згодом „зрадник ч. 1“.

З повагою споминок Жукова в дечому виявляється й його особистий характер. Наприклад, він навіть з якоюсь гордістю описує, як доповідав Сталінову про дії тогочасного генерала. Можливо це не входило в його обов'язки, як першого заступника Сталіна. Але, знаючи „круту вдачу“ останнього, він мусів би дещо стримуватись з такого роду інформаціями. У зв'язку з цим виникає підозріння, чи часом не без участі Жукова на початку війни Сталін наказав розстріляти десь-х (Закінчення на стор. 4-й)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редактор: Д-р Михайло Дамаско

ПІСТРАК ПРОСТАТИ

Латинське слово „простата“ має в українській медичній термінології назву передміхурової залози. Це мужеська залоза величини горіха, яка лежить вразі з біля шийки сечового міхура, де міхур переходить у сечівник. Коли розкотили горіх надосе і покласти його при виході сечового міхура, то це дасть приблизне уявлення про величину і розташування цієї залози. Хоч ця залоза і розташована в межах сечових органів, її функція більше статевого характеру, і вона необхідна для продовження людського роду. Її розвиток і функції пов'язані з рядом процесів гормонального характеру.

Серед ледуг передміхурової залози, на які хворіють чоловіки після 30-го, а особливо 50-го року життя, треба відмітити пістрак цієї залози, що є одним з дуже частих захворювань. Зібрані з різних країн статистичні дані вказують, що пістрак простати наявний у 14% чоловіків віком 60 років і вище. Деякі крайові статистики виявляють навіть вищі числа: серед скандинавських, германських та англосаксонських народів пістрак простати сягає аж до 30% серед чоловіків віком 50-го року життя. В Америці такою ж частотою він поширюється серед 15% чоловіків, а в окремих частинах країни також доходить до 30%.

Даних про наявність його в українському народі — немає. Пістрак передміхурової залози в окремих випадках росте швидко, даючи ранні метастази в кістці, лімфатичні вузли живота та деякі органи, але часто розвивається дуже повільно, росте лише малим вузлом у самій залозі, не викликаючи позабіжної обоню. Іноді цей пістрак може перебувати в лоні десяти років або й більше років, не даючи при собі знати і не пошкоджуючи людський організм. Часто знаходять його патолог при посмертній розтінці тіла, хоч ція історія пацієнта не викладала наявності його за життя.

Звичайно, коли вузол пістракрової тканини росте лише в самій залозі, а до того не виростає у великий одух, його людина не відчуває. Коли виявити пістрак в такому стані, то викликає його за безпечення на сто відсотків. Навіть коли він розростається крізь залозу більшим вузлом, але не пробивається крізь оболонку цієї залози, то й тоді його можна з великим успіхом лікувати. Це цюбно, як він росте швидко, проростаючи крізь своє анатомічне довідкілля, тоді також швидко дає метастази, майже завжди насамперед у кістці, особливо хребта. Лікування його в такому стані — важке.

Симптоми пістрака простати не виявляються в його ранній стадії. Лише іноді людина може відчувати некорисність при віддаванні сечі, але в більшості випадків пістрак у цій стадії цілком „спокійний“. При дальшому розвитку він не дає майже ніяких статево-симптомів, хоч сама залоза, як сказано, має статеве призначення. Симптоми тоді бувають виключно сечового порядку, бо сама залоза розміщена при виході сечового міхура так, що деяке її збільшення спричиняє перешкоди при віддаванні сечі.

Це — основний симптом правдоподібності п.о.б. більшення передміхурової залози, коли людина має труднощі при віддаванні сечі. Виявляється це особливо зранку, після довгої нічної перерви у віддаванні сечі. Сечовий струмок тоді кволий, і часто навіть людина мусить довгий час „наду-муватися“ поки, нарешті, сеча почне відходити. При тому міхур часом не випорожнюється повністю, а це в свою чергу вимагає частішого віддавання сечі. Також хворий часто відчуває біль або особливе тиснення у прямій кишці, бо більша залоза розростається в сторону цієї кишки.

Якщо встановлено більшення передміхурової залози, зокрема якщо процес більшення швидкий, то можливість пістрака в залозі у людей віком понад 60 років доходить до 30%. Негайна консультація з лікарем, а також з урологом — необхідна. В таких випадках уролог робить цистоскопію, і, прорізуючи крізь простату більший отвір для віддавання сечі, бере із залози матеріал, щоб дослідити можливість пістрака. Якщо під час операції у його вивідних підрозділах, що в залозі є пістрак, він тим же аналізатором, через сечівник, відрізує залозу повністю. Згодом, після обробки тканини залози, визначається метод дальшого лікування.

Цистоскопія і дослідження узяті із залози пробки проводяться і без особливого більшення залози. Це коли лікар при звичайних оглядах знаходить вузол підозрілий вузол, бо, як згадало, коли там є пістрак, то лікування його в такому стані найбільше успішне. З цього висновок: усі чоловіки після 50-го року життя повинні переходити річну перевірку здоров'я, яка б також включала перевірку простати.

Лікування пістрака цієї залози доволі успішне, навіть у стадії його розросту. Сюди входить, як сказано, видалення цілої передміхурової залози, яке робиться здебільша через сечівник, а іноді й розрізом через живіт. У деяких випадках також усуваються ядра, як джерело продукції мужеських гормонів, що в свою чергу стимулюють ріст пістрака простати, хоч ція заходів уживається тепер лише у випадках більшої злоякісності пістрака. Іноді лікарі приписують навіть жіночі гормони, щоб спинити можливий розріст пістрака, але метод цей застосовується лише в окремих випадках. Щораз більше виправдує себе лікування радіацією.

В загальному можна сказати, що пістрак простати далеко менше грізний, як був свого часу, і не такий погрозливий, як пістрак інших органів. Але пістрак — дає майже ніяких статево-симптомів, хоч сама залоза, як сказано, має статеве призначення. Симптоми тоді бувають виключно сечового порядку, бо сама залоза розміщена при виході сечового міхура так, що деяке її збільшення спричиняє перешкоди при віддаванні сечі.

Але оце пригадав лекції малювання Івана Симонівича Паливоди. Той мав якусь дивну методу викладання. Так на Матуральних курсах відбавляв він години малювання так званими вільними темами. Ось дуже добре пам'ятаю тему: „На толоці цигани стояли“. Малюй що хочеш — широке поле і теж фольклор. Га? А були ж такі, що і олівця для малювання в руках тримати не вміли.

Чому і як, то я не знаю, але я був переконаний, що чужі мови — свитка не на мої плечі. І цим виправдував перед собою повну неучасність свою у вивченні німецької мови. А на Матуральних курсах вона була предметом обов'язковим. Як умотивувати інші матуранти свою „непричасність“ до того предмету не знаю, але отих, що „лі в рот ногою“, було немало і все більше з нашого брата-східняка. Галичанам ішло дещо з мовами. А іспит витримувати треба. І професор (забув, хто викладав німецьку мову) ніяких мірок, крім однієї для всіх, не має. Та біда нечисті, підкаже.

(Далі буде)

Инж. Валентин Сімянців

СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ

СПОГІД

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, РОКИ 1923-1929

(10)

Сказав мені професор Майстренко з ноткою жалю, що цілого курсу не має змоги прочитати, часу мало, тож аби я гарненько перечитав відділ „Електролітиза диссоціації води“, всі малюнки до того аби теж добре переглянув. А він викликає мене в класі, так тоді йому вже й не треба буде той відділ читати для учнів.

Згодився я на таку штуку. Та й як би ж не згодився, коли то був не наказ, а прохання виручити людину з біди.

Викликав мене професор у встановлену годину, але дав питання не умовлене, і теж з не читаного в класі. Подивився я на нього косо — а що вивчавши з його розгубленого обличчя? Добре, що хоч щось знав і з того питання.

На коридорі, наодинці питаюсь, чому він мені „струтнув“. Забув, каже. Жалкує дуже. Не знає, як же це воно сталося. Запевняє мене (теж радість для мене, ніби я не маю що іншого робити), мовляв, на

другий раз обов'язково викличе. Та вже і не пригадую, чи знов я був під дурного хатою. Але ми знали професора і цінити його знання і велику людяність.

Лекції з ботаніки ми записували і виписували з таблиці малюнки, якими професор доповнював свої виклади. Кажу ж, мені то все легко йшло — грався тим.

Заглядає мені професор до зошита, і чую:

— А це ж що? Хіба я таке казав? — і показує мені, а там написано: „Коли диня — ягода, так чом би (ім'я рек нашого учениці) не красавиця?“

Сусід підглянув, а потім і ціла класа знала. Дісталося мені від „красавиці“.

На викладі з тієї ботаніки чуюсь термін „пазуха“. Пазуха то й пазуха — ідемо далі. Але одне наше невняття, може щоб підкреслити своє не мужицьке походження з волинського містечка, до професора із запитом:

— А що то таке пазуха, пане професоре?

Професор так виразно подивився на те саме місце допитливо, що вона пригадала, де у неї пазуха, і поклала руку на свої буйні, що під пазухою. Такого дружнього і такого роздіряючого реготу рідко коли можна почути в класі — згубила і таблицю свою поважну мізу, заколихалася, стрибали парти, дзвонили вікна. Тільки бідний професор мусів зберігати поважність.

Історію Чехо-Словащини викладав заслужений діяч, партійний чоловік, із заборізькими вусами і про-

повідницьким виглядом. Книжечку написав і з неї читав. Отже, вганяв у сон. Безконечний потік імен і дат. Моймири, Пішмислиди, Карли гужем лізли на учня, кутрились у війнах без кінця й краю десь в туманах і повисали на очі темною заслоною, накладаючи непоборну втому. Очі мимоміж поверталися до вішаків з одягом. І так хотілося все те з вішаків покидати на підлогу і віддатися зморючому хотінню спати. І тільки дзвінок визволяв з того отупіння і розслаблення.

Чеську мову, а з тим і знайомство з чеською культурою, сказати б чехознавство викладав старший учитель, здається з тієї ж Будової школи, де ми мали класи. Довго я пам'ятав його прізвище, а тепер уже забув.

Таких чеських патріотів, учителів у віці вже старшому, десь між п'ятдесяткою і шістдесяткою, зустрічав я в Чехії більше. Все це були люди надзвичайні, віддані своєму покликанню, з глибокою культурою, що міцно сиділа на любові до своєї батьківщини. І від них я чув нарікання на Масарика — не туди, мовляв, веде чеські душі. Боліло їм дивитись на розгубленість стійкості засад, на яких справдава стояв чех. Любов, братерство заступила демократія, а що далі — ненависть, підозру, роз'єднання по партіях, хабарництва, „удиватві“ (останнє слово тяжко перекласти — це уникання виконання взятих або положених обов'язків, шейкішчина, яку талановито вияв у своїх творах Гашек).

КАТЯ КРИЧЕВСЬКА-РОСАНДИЧ

(З нагоди виставки її акварель)

Виставка Катери Крічевської в Музеї Української Народної Творчості в Нью-Йорку — це виставка Катерини Крічевської-Росандич з Сан-Франциско. Виставка ця — одна з серії показів, які організує Союз Українок Америки, щоб епічно з Українським Інститутом заснували Музей Української Народної Творчості. В цій серії навесні цього року була вис-

тавка орнаментальних зображень наших поселенців з Югославії, виконаних талановитим молодим мистцем з Бачки Юліаном Колесаром. На свою виставку Крічевська прислала п'ять десятків акварель, що є її мистецькою спеціальністю. Майже всі малюнки, — це красовиди з великою різноманітністю мотивів: тут не тільки будна своїх західних кольоритом Каліфорнія, а передусім Ев-

ропа — Прага, Відень, Гайдельберг, Венеція. Чимало акварель має українські мотиви — Київ, Новгород Сіверський, Дніпро, Карпати, старі замки України. Крічевська свої молодечі роки прожила на Україні, передусім у Києві, і тепер, далеко від рідних околиць, з чуттям і правдиво відтворює красоти і архітектуру України. Широко розливи Дніпра і старі київські церкви (Михайлівський / Золотоверхий собор, Андріївська церква) на її малюнках нагадують згадки з дитинства. Якщо її праці рідше зустрічаються на виставках останніх років, так тут треба взяти до уваги те, що вона живе далеко по другому боці американського континенту над Тихим Океаном. Тепершня її виставка пригадує, що вона далі творча і не стоїть на місці, збагачуючи своє мистецтво з поглядом мистецького і земного. Ця виставка буде відкрита в Українському Інституті від суботи 8-го листопада, щодня, крім понеділка, від год. 8-8 вечором, а з суботи і неділі від год. 1-5 по полудні.

Аделаїда. — „Театр Маліх Форм“ в Аделаїді відзначив 20-ліття своєї праці в Австралії виставкою „Степового гостя“ Бориса Гринченка, режисера А. Крічевського, декоратора В. Бурака, музичний керівник Б. Жоденяч. У цій виставці з часів гетьмана Богдана Хмельницького брали участь понад 20 осіб. Тижневик „Вільна Думка“ в числі 34-х дав високу оцінку виставі та висловив побажання, щоб „Театр Маліх Форм“ анімав із „Степовим гостем“ до Мельбурну й ін. міст навколо. Директор театру с. Я. Андрухович.

Наші акварелісти сьогодні не дуже численні, та ще й великоформатного розміру. Техніка цієї діяльності маларства вимагає великої вправи і швидкості під час праці, бо гама кольорів багато залежить від того, щоб її змоделювати ще заки висохне фарба. Зате акварель дає ефектну пливкість барв, прозорих і переливчатих тонів, чого неможливо досягнути іншою іншою маларською технікою. Малювати треба енергійно і впевнено. Всі ці факти доброго аквареліста має Крічевська, і в неї це, так би казати, рідинне, вона ж бо паросток мистецької родини Крічевських, представники якої належали до передових творців сучасного українського мистецтва.

Як при цій нагоді не згадати Василя Григоровича Крічевського, архітекта, маларя, знавця народного мистецтва, графіка і кінодекоратора? На переломі нашого сторіччя він належав до тих мистців, у якого рука охоплювала всі нитки українського мистецтва. Далі — його брат Федір Крічевський, розмашний імпресіоніст і людина вибулої творчої фантазії, що, як професор Української Академії Мистецтва виховав цілу генерацію молодих українських мистців. Батько Катрі Василь Васильович Крічевський, також майстер акварелі, до 19-13 р. проживав у Києві, працюючи там як педагог у мистецькій дільниці. Він дід Катрі — Микола Васильович Крічевський — знаменитий аквареліст, що від 20-их рр. проживав у Парижі і своїми теплими, насиченими повітрям видами Парижу і Венеції здобув собі ім'я і серед французів. У Катрі з ним чимало спільного, а водночас і відмінного: Микола Крічевський у своїх акварелях, також великого формату, вирафіновано делікатний зрівноважений, у протилежності Катрі темпераментна, експресивна. Це ті елементи, що надають її акварелям рис оригінальності.

Крічевська не належить до модерністів у сучасному розумінні, вона міцно трима-

УПРАВА 49-го ВІДДІЛУ СУА ім. О. ВАСАРАВА в ВОФАЛО, Н. Н.
поштом. 104, що наша Домогосподарка і Визначна Членка, Письменниця

МАРІЯ
МАНОВСЬКА-ОСТРОМИРА

відійшла у Вічність дня 28-го жовтня 1969 року у Ланкастері, Н. Н. бл. 80 років.

ВН. Родина Покоїного висловлює глибоке співчуття.

УПРАВА 49 ВІДДІЛУ СУА в ВОФАЛО

ПОМІНАЮЧИ
СОРОКОВИЙ ДЕНЬ З ДНЯ СМЕРТІ
нашої Незабутньої МАМИ

бл. п. Емілії з Онішневичів
МАРЧАН-БАРАНСЬКОЇ

ТА
СОРОКЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашого Незабутнього БАТЬКА

бл. п. о. ОМЕЛЯНА

колишнього декана Великомететського і капеляна УГА
буде відправлена

В суботу, дня 8-го листопада 1969 року
о год. 9-й ранку

в Українській Католицькій Церкві св. МИХАІЛА
в ПОНКЕРСІ (25 Chesnut Street)

ЗАУПОКІНА СЛУЖБА БОЖА
З ПАНАХИДОЮ

Родичи, Приятелі і Знайомі просямо про Молитви
за спокій їхніх Душ.

ДІТТИ, ВУКНИ І ПРАВНУК

ПОДЯКА

Дня 21-го вересня 1969 р. відійшов у Вічність
мій Дорогий
МУЖ та БАТЬКО
сл. п. СТЕПАН КУЦАНІН

Цією дорогою складаю сердечну подяку всім
Тим, що вшанували пам'ять Покоїного своєю
участю в Панахиді, похороні, за квіти, вінки та
Служби Божі.

СОФІЯ КУЦАНІК — дружина
ЯРОСЛАВА ЛАСІНЧУК —
дочка з Родиною

БЛ. П.
ЛІДІЯ ОЛЕЙКО

ПОХОРОН відбудеться у п'яторок, 4-го листопада 1969 р. з української католицької церкви св. Миколая на центральній Парк Лови.

В глибокому смутку:

мати **ОЛЕНА НАЗАР**
донька **КАТЕРИНА ОЛЕЙКО**
сестри: **ЯРОСЛАВА ЛЕВІЦЬКА**
ІРЕНА ЗІНЧУК з чоловіком **ЯРОСЛАВОМ** та дітьми:
ХРИСТИНОЮ і **ЮРКОМ**
брат **БОГДАН НАЗАР** з жінкою **ІНКОЮ**
братів **ЛЮБА САВЧУК** з чоловіком **ЮРИСМ** та доньками:
КАТЕРИНОЮ і **ОЛЕНКОЮ**
тетя **ДАРІЯ** з чоловіком **ЕДВАРДОМ ЖАРСЬКИМ**
тіточка сестра **ХРИСТИНА** з чоловіком **АНДРИСМ** і донькою
ОЛЕНКОЮ
Близька і дальша Родина в США, Канаді та на Україні

В ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашого Улюбленого СИНА і БРАТА

св. п.
ВІКТОРА БОРЕЦЬКОГО

проживного всього 13 років життя,
будуть відправлені:

в П'ЯТНИЦЮ, 7-го ЛИСТОПАДА 1969 р., 8-ма год. ранку —
СЛУЖБА БОЖА
в Українській Католицькій Церкві в Вашингтоні, Д.К.;

в СУБОТУ, 8-го ЛИСТОПАДА, 1-ша год. по пол. —
ПАНАХИДА
над його Могилою на Українському Православному Цвинтарі
в Бавнд Брук, Н. Дж.;

в НЕДІЛЮ, 9-го ЛИСТОПАДА, після Служби Божої —
ПАНАХИДА
в Українській Православній Церкві св. Андрія в Вашингтоні, Д.К.

Пригласити і Знайомі просямо помолитися за нас за Вічний Спокій
Душі нашого Дорогого Віктора.

Горем прибиті — **БАТЬКИ і БРАТ**

ПОДЯКА ПОКІЙНОГО ЄРЕЯ

„О! Дорогі мої Всі-уєї Браття і Сестри, Архидієреї і
Ви Єреї і Ти Найдорожча Родино!“

Моя щира подяка з-поміж гробового життя, за те що не
забули мене і прийшли поглядати Богом приготувану
мою останню дорогу.

І Ти, мій незабутній Краю, мій Україно, спасий То-
бі, що виростає і виростає своїм життям мене. Рівнож,
прости мені, що покинув Тебе на цей короткий час земного
життя, тілом, бо дух мій вже є в Тебе, мій Ти Страждице,
і блукає в розділених просторах Твоїх, бачить горе, смут-
ток, страждання, і муки братів і сестер моїх, Бачу Неме,
всі ті чарування і розділ життя ситте, це все горем
перелить. Бачу теж, як молитви, слюзи, жук, і тривоги
лінуть до Бога. Країно-Райська, у Тебе тиєт і утиски, зі
світлом голодом дине, в Твоїм Раї спійт немає, в лугах
світло дине вродили, бо час вже близько Раєм знов дла-
же, звільниться світло, рятун, бо материні молитви таї ду-
же, що освітять наші сльзи, бо в цій молитві стоїть Образ
України. Ти молитви тисяч-літні старі душі, ніхто в нас
не забуває це змове. Тому крім України, Українській Народу тут,
в новій прирідній Батьківщині, неси свій Національний
Прапор високо, шалуй своє „Я“, бо Бог і Батьківщина з
Вами, дасть Вам силу до кращого завтра спільної мети.
Прощайте! Прощайте!”

Ваш Високопреосвященний, 30-го вересня 1969 р. в Міннеаполіс,
Мінн., відійшов від нас у Вічність.

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ВУКНО

бл. п. о. Протопресвітер
Д-р ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ

Цією дорогою складаю безмежно-щирі і сердечну
подяку:

— наші Родичі, Приятелі, Знайомі, Побратимі
по Зброї і всім тим, які в дні важкого горя і болісної
втраги — особисто, листово і телефонічно поспішили з
висловими співчуттями;

— за скорботніє послужіння в Літві, в Парастасі і в
Панахиді священного похорону усьому Весесному Ду-
ховенству в Тьні Ситі, а саме, митр. прот. М. Антохія,
о. Дем'яну А. Кісто, о. прот. М. Голубинського, о. прот. М.
Ірмоновича, о. прот. В. Боронського, о. Саді, о. Габора,
о. Жуков, о. Патеюков, о. Василь, о. Попович, о. Сай-
мону, о. Анджеру, о. Кампаньому, о. Кампаньому, і прото-
дьяк. М. Колісничук;

— за прибуття з далека керувати похороном, о. прот.
В. Коваленко і за його теїл і змістовні слова над По-
коїним. З глибокої душі віддаю за заслуги Арх. Дья-
кону М. Брїня і його матушці за злищені своїм співом
Божественної Літургії;

— хором під орудою прото-дьякона Ю. Корсуля, за
світ в час Літви та Парастасу;

— усьому Українському Громадянству Тьні Ситі за
масову участь в похоронах і за морально-духовну та жер-
твенну підтримку;

— Побратимам по Зброї — Станісław Ветерана в Тьні
Ситі — гол. П. Філозофичеві, полк. Гіларієвському, сот.
В. Романовському, сот. прот. Міщенку, пор.-м. Косте-
вському, А. Дорошів, М. Лозовому і проф. Корсунському за
квіти, за почесну варту в часі похорону і за їх щирі слова
під час траурів;

— Представникам місцевих укр. організацій, а особ-
ливо Осередку СММА, в якому пок. о. Володимир був
духовником в часі траурів, і його голові І. А. Гу-
новому, за віддані останньої присутності, співчуття і по-
жертви;

— Сестрицтву Параші св. Арх. Миколая за так гарно
приготувану трапезу в часі похорону Покоїного бу-
тущого Ієрея, та головам церк. заряду п.-м. Коваленко
і Чайникові за дозвіл на бористання Церкви і залі;

— Канадській Православній Ієрархії, духовенству та
студентам-богословам Колегії св. Андрія за співчуттями,
молитви і за хором квіт;

— Студентам Укр. Школи в Тьні Ситі, працюючи зі
словами в очі свого Покоїного учителя і духовника;

— п.-м. М. Пригарам, які не жалілись ні часу, ні труду,
ні матеріальної допомоги, стояли вірно при нас, так впро-
тивом негди, відвідуючи хворого, як у часі смерті відда-
ючи останню присутність Покоїному і їх щирі Тьлі, який
моя свічка стоїть біля домовини і глибокі жалісними слова
через усі дії вітального присутування бл. п. о. Воло-
димир;

— нашим друзям і родичам: І. А. Філозофичеві,
І. А. Леонович, д-ра С. Яришевича, І. А. Амерсала,
д-ра М. Гайдука, проф. Дербуша, М. Карюка, і Данилен-
кам та ін., які пригостили до полегшення нашого горя та
І. А. Колосинському, В. Мадичеві, М. Пашиневі, О. Ко-
лодінському, і М. Крамарчуку за часте воження дру-
жини п.-м. хворого о. Володимира до лікарні;

— Співприданикам при УНО в Берліні та Землікам
Покоїного о. Володимира і його друзини за зворушливі
співчуття і пожертви, та параші в А. Лантані, Па. за жер-
тви на Служби Божі для заслуженого бутишого Покоїного
Пароха;

— д-рам М. Козаків і Войді за солідну опіку до
останньої хвилини життя о. Володимира;

— Весесному Духовенству в Тьні Ситі за що-небудь
і молитви в часі п.-м. хворого о. Володимира і за часті
відвідини його в дома і в лікарні. Сердечно дякую митр.
прот. М. Антохія за удележення Найсвятіших Божественних
Тьні напередодні смерті покоїного о. Володимира.

З глибоким нашим опечаленом серцем лишається відда-
ти:

— Блж. Митрополитові Іоаннові за призначення міс-
ця для Покоїного, вірного Сина Укр. Церкви, на Укр.
Правосл. Цвинтарі в Бавнд Брук, Н. Дж.;

— Пого Високопреосвященному Архидієреї Гри-
горію і його Весесному Духовенству, а головно митр. прот.
А. Биком, що мимомовно переступив, прибувши на по-
хорон в Бавнд Брук і довершивши цим священного похоро-
ну разом з Духовенством інших юрисдикцій Укр. Прав.
Церкви — в Соборницькому дує — в Літві, за яку Покої-
ний о. Володимир працював ціле своє земне життя;

— прот. А. Дворнієвському і його достойній п.-м. ма-
ті, що приїхали з далека, віддаючи останню присутність
своєму (братові і Другові, та за теїл і щирі слова);

— Сергію Кіндериному-Пастухову, що як Архиді-
єрарх Укр. Антокеф. Правосл. Церкви на Чужині, до-
свідати свій короткий час перебувши разом з о. М. Ковал-
євським в Бавнд Брук, щоб своєю участю віддати останню
присутність Покоїному;

— за нагробні пращани Високопреосв. Вл. Григорію,
митр. прот. А. Биком, прот. Кіндериному-Пастухову,
прот. А. Дворнієвському, п.-м. д-рону Гузенковій та прот.
В. Коваленку, який працюючи нагробним столом, по-
клад на допомогу, в значенні хреста сити земліно з-під
Канади, презентову п.-м. проф. Корсунською (Мінн.), коли
відвідувала Україну;

— Ветеранам Станісław Нью Йорк за глибокі співчуття
і за почесну сторожу в часі св. Літургії в Церкві-Пам'ят-
нику, Бавнд Брук;

— сот. Лютімо-Лютенков, його достойній Дружині та
місцевому Сестринству за гарні християнське ушанування
траурів в залі церкви св. Андрія в Бавнд Брук;

— і всім тим дорогим Братам і Сестрам, які чим по-
будь приїхали до злищення Блаженної Пам'яті і до
останньої присутності Покоїного о. Володимира та молитви
Господа, щоб Він усіх хто розділяв наші з нами горе,
нагородив повисчас Своїми Щедротами і Благодаттю.

На цьому місці просямо ще усе Українське Громадян-
ство помолитися за спокій душі бл. п. о. Протопресвітера
Д-ра Володимира Левіцького в 40-й день смерті, який
припадає в суботу, 8-го листопада 1969 р. і коли будуть
відправлені ПАНАХИДИ і ЗАУПОКІНІ ЛІТУРГІЇ:

в БАВНД БРУК, на Укр. Правосл. Цвинтарі о год.
10-й ранку;

в МІННЕАПОЛІС, Мінн., в церкві св. Арх. Миколая, о
год. 9-й ранку;

в ВУНІСЕТ, Р. А., в церкві св. Арх. Миколая, о
год. 10-й ранку;

в НЬО ЙОРКУ, Н. Н., в церкві Всіх Святих, о год. 9:30
ранку.

В неділю, 9-го листопада 1969 р. відправляється —
ПАНАХИДА:

в ВУНІСЕТ, Мінн., в Катедрі Пресв. Троїці та їх-
німи місцеві Церквях;

в МІННЕАПОЛІС, Мінн., в церквах св. Юрія Пере-
можця і св. Миколая.

В глибокому смутку і скорботі на віки: Дружина
— ГАЛІНА, син — ОЛЕГ з дружиною ІРЕНОЮ,
дочка — ОКСАНА і ЛЮБА та близька і дальша
Родина в Америці, в Канаді і в Україні.

Подяка

Оскадаю щирі подяки Комітетові по будові пам'ят-
ника на могилі мого Покоїного Чоловіка

бл. п. ІВАНА МАКСИМОВИЧА КАВАЧКОВА

Зокрема дякую д-рону Костеві Пандискому, з ін-
ципліями якого Комітет постав, голові Комітету дирек-
торів Івана Крамаренку та всім Членам Комітету, що
йх стараннями на Українському Православному Цвинтарі
в Бавнд Брук, Н. Дж. пам'ятник поставлено.

Глибоко дякую Жертводавцям за їхні пожертви.

Посвячення пам'ятника довершили 12-го жовтня
Всех. о. Павло Фалько, за що Ному і всім Присутнім на
посвяченні висловлюю сердечну подяку.

МАРІЯ КАВАЧКОВА з РОДИНОЮ

Увага! **СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ** Увага!
ВІДІЛ 78 — БРІДЖПОРТ, КОНН.

— влаштує —

ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 15-го листопада 1969 року
Година 8:30 до 12:30

в **УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ**
500 Gallat вул., Бріджпорт, Конн.

- Українська Оркестра.
- Смачний буфет у заряді Союзників.
- Нагородити за найкращі вишивані суконки.

ВВІСЛІВНО ЗАПРОСИМО ВСІХ МІСЦЕВИХ
І З ОКОЛИЦЬ.

МУЗЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ СУА
— та —
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ в НЬО ЙОРКУ
запрошують на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ
МАЛЯРСЬКИХ ПРАЦЬ
КАТЕРИНИ КРИЧЕВСЬКОЇ

в неділю, 9 листопада о год. 2-й по пол.
(а не 8-го листопада, як було подано в запрошеннях)

в Українському Інституті Америки
(2 East 79th Street Нью Йорк, Н. Н.)

ВИСТАВА БУДЕ ВІДКРИТА ВІД 9 до 24 ЛИСТОПА-
ДА 1969. КОЖНОГО ДНЯ, КРІМ ПОНЕДІЛКІВ ВІД 5
ДО 8 ВЕЧІР, В СУБОТИ І НЕДІЛІ ВІД 1 ДО 5 ПО ПОЛ.

Увага! **НЬО БРАНСВІК, БАВНД БРУК й ОКОЛИЦЯ!** Увага!
ОДВУ ВІДІЛІ 7-й в НЬО БРАНСВІКУ

— влаштує —

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ

в суботу, 8-го листопада 1969 р. Початок 8-ма год. веч.

в залі **EAST FRANKLIN VOL. FIRE CO**
Donald and Pine Grove Avenue, Somerset, N.J.

Від год. 8 до 9 — Free Cocktails, Тільки до год. 2 ранку. Грош оркестра Б. Гринька
Вступ для дорослих \$3.00; для молоді: \$1.50.

Буфет в заряді ВП. Пань з Організації „Золотий Хрест“
Все Українське Громадянство сердечно просямо прийти на цю забаву.

ОРГАНІЗАТОРІВ
Українського Народного Союзу
на місто, округу й стоїт Нью Йорк
та на інші околиці ЗСА і Канади

Постійних і часових • На повний і частковий час

Приймаємо на дуже корисних умовах. Постійна праця. Запевнена під-
ставова платня. Соціальне, життєве і акцидентне забезпечення. Пен-
сійний фонд. Вакації. Незвичайна нагода доповнити відень чи вечора-
ми свій прибуток, зокрема для студентів, пенсіонерів і жінок. Перпен-
ство мають професійні аскураційні спеціалісти. Інших — перевиспо-
люємо. Скористайтеся з цієї нагоди без ніяких зобов'язань. Спробуйте свої
сили.

ЗГОЛОШУЙТЕСЯ ЛИСТОВНО АБО ТЕЛЕФОНІЧНО

Український Народний Союз
81-83 GRAND STREET JERSEY CITY, N.J. 07303
з Нью Йорку: BA 7-5337 — Телефони: — з Нью Джерсі 435-8740

КАНАДІЙСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ:
18 Leland Avenue, Toronto 18, Ont. Тел.: (416) 239-7564

Український Чоловічий Хор
„ПРОМЕТЕЙ“
ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

в суботу, 8-го листопада 1969 р. о год. 7-й вечора та
в Аудиторії БЕНДЖЕМИН ФЕНКЛІН при Брод і Грін вул. у ФІЛАДЕЛЬФІ

ЗАПРОШУЄ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО НА

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

в суботу, 8-го листопада 1969 р. о год. 7-й вечора та
в Аудиторії БЕНДЖЕМИН ФЕНКЛІН при Брод і Грін вул. у ФІЛАДЕЛЬФІ

в неділю, 9-го листопада 1969 р. о год. 5-й по пол.
в залі ШКОЛИ МТ. ВЕРНОН при Мт. Вернон Школі у НЬО ЙОРКУ, Н. Дж.

48 E. 7th ST.

Читайте українські книжки
і газети, бо часте читання
веде до просвіти, а просвіта
— це сила

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

Тут можете добре і вигідно переслати, а у кожній кімнаті
з телевізією і ласниціми із виною і тушом.
Ціни по сезону! 40% опусту.
Замовляйте тел. (914) 626-3851, або листовою:
MARTHA'S INN MOTEL
P.O. Box 32 — Kerkhonkson, N.Y. 12446
ІРОСЛАВ І КАТЕРИНА РОСОЛА, власники

